

صبح امروز

دوشنبه
۲۴
۹
۱۴۰۳

پرده برداری یک نماینده از نقشه جریانی خاص در مجلس برای کابینه چهاردهم؛

می خواهند دولت را از نصاب بیندازند

۲

گزارش

آجیل ۸۵ درصد گران شد؛

یلداگران تر از همیشه

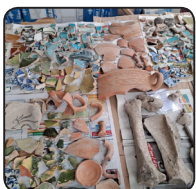
بازار اقلام مرسوم شب یلدا در هفته‌های پایانی منتهی به این مناسبت، تحت تأثیر ساختارهای اقتصادی کلان و نوسانات ارزی، شاهد جهش‌های قیمتی محسوسی بوده است. محور اصلی نگرانی مصرف‌کنندگان، به‌ویژه در دو هفته اخیر، به افزایش قیمت‌ها باز می‌گردد. به گزارش روزنامه «صبح امروز» و به نقل از اقتصاد ۲۴ بازار اقلام مرسوم شب یلدا در هفته‌های پایانی منتهی به این مناسبت، تحت تأثیر ساختارهای اقتصادی کلان ...

۴

گزارش

گفت‌وگو با سرپرست پژوهشکده باستان‌شناسی؛

ایران در مسیر کشف میراث ساسانی، اسلامی و پیش‌تاریخی

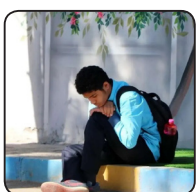

فوت: کاوش در ۲۶ منطقه کشور برای کشف میراث ساسانی، اسلامی و پیش‌تاریخی آغاز شده است. به گزارش روزنامه «صبح امروز» و به نقل از ایرنا معصومه مصلی اظهار داشت: کاوش‌های پرسش محور در محوطه‌های حریره کیش، تپه چغاگلان مهران، دستکند تفرش، گورستان چالی سفزه، غار اسپهبد خورشید در مازندران، غار قمری خرم آباد، ...

۵

گزارش

آمار نامشخص بازماندگان از تحصیل

وزیر آموزش و پرورش آمار مربوط به بازماندگی از تحصیل را غیر دقیق دانست و بر لزوم بررسی و پژوهش رباره علل و عوامل این مهم تأکید کرد. به گزارش روزنامه «صبح امروز» و به نقل از ایرنا علیرضا کاظمی در بیست‌وششمین جشنواره ملی تجلیل از پژوهشگران، فناوران و آثار پژوهشی برگزیده کشور در اردوگاه شهید باهنر، اظهار کرد: مدیران آموزش و پرورش تحلیل‌های دقیق و علمی از بازماندگی از تحصیل ارائه دهند زیرا آمار موجود، آمار ترک تحصیل واقعی نظام آموزش و پرورش نیست.

۷

۶۰۰ هزار کارت سوخت از دسترس قاچاقچیان خارج شد

ناکامی‌هایی که جنبه ساختاری دارند

بحران نهادگرایی و ناکامی شورای امنیت در حل جنگ غزه از منظر نئولیبرالیسم

است، اما برخلاف خوش‌بینی کلاسیک لیبرال‌ها به ماهیت صلح‌جویانه انسان یا وجود «آرامش دموکراتیک»، این مکتب با پذیرش واقعیت‌انارشی در نظام بین‌الملل، بر نقش نهادهای بین‌المللی در کاهش هزینه‌های همکاری تأکید دارد. کیهان شناسانی مانند Robert Keohane و Joseph Nye نشان دادند که حتی در شرایط رقابت و بی‌اعتمادی، دولت‌ها می‌توانند منافع مشترک را از طریق قواعد، رژیم‌ها و نهادها دنبال کنند.

کرد؛ به‌ویژه از دیدگاه نئولیبرالیسم نهادی (Neoliberal Institutionalism) که هسته اصلی آن بر اهمیت همکاری، رژیم‌ها و نهادهای بین‌المللی در کاهش انارشی و تسهیل هماهنگی میان دولت‌ها استوار است.

بخش نخست: چارچوب نظری نئولیبرالیسم نهادی
۱. ریشه‌های فکری
نئولیبرالیسم نهادی ادامه‌ای نظری بر سنت لیبرالی در روابط بین‌الملل

جنگ غزه در سال‌های اخیر نه تنها آزمونی برای سیاست قدرت‌های بزرگ بوده، بلکه بار دیگر ضعف نهادهای بین‌المللی در مدیریت بحران‌های انسانی و امنیتی را آشکار کرده است. شورای امنیت سازمان ملل متحد، که مطابق منشور این سازمان باید حافظ صلح و امنیت جهانی باشد، در برابر تداوم خشونت‌ها و بن‌بست‌های سیاسی در پرونده فلسطین عملکردی ناتوان از خود نشان داد. این ناتوانی را می‌توان از منظری نظری تحلیل

بحران نهادگرایی و ناکامی شورای امنیت در حل جنگ غزه از منظر نئولیبرالیسم

فرهاد قادری

جنگ غزه در سال‌های اخیر نه تنها آزمونی برای سیاست قدرت‌های بزرگ بوده، بلکه بار دیگر ضعف نهادهای بین‌المللی در مدیریت بحران‌های انسانی و امنیتی را آشکار کرده است. شورای امنیت سازمان ملل متحد، که مطابق منشور این سازمان باید حافظ صلح و امنیت جهانی باشد، در برابر تداوم خشونت‌ها و بن‌بست‌های سیاسی در پرونده فلسطین عملکردی ناتوان از خود نشان داد. این ناتوانی را می‌توان از منظر نظری تحلیل کرد؛ به‌ویژه از دیدگاه نئولیبرالیسم نهادی (Neoliberal Institutionalism) که هسته اصلی آن بر اهمیت همکاری، رژیم‌ها و نهادهای بین‌المللی در کاهش آناژشی و تسهیل هماهنگی میان دولت‌ها استوار است.

بخش نخست: چارچوب نظری

نئولیبرالیسم نهادی

۱. ریشه‌های فکری

نئولیبرالیسم نهادی ادامه‌ای نظری بر سنت لیبرالی در روابط بین‌الملل است، اما برخلاف خوش‌بینی کلاسیک لیبرال‌ها به ماهیت صلح‌جویانه انسان یا وجود «آرامش دموکراتیک»، این مکتب با پذیرش واقعیت آناژشی در نظام بین‌الملل، بر نقش نهادهای بین‌المللی در کاهش هزینه‌های همکاری تأکید دارد. کیهان‌شناسی مانند Joseph و Robert Keohane و Nye نشان دادند که حتی در شرایط رقابت و بی‌اعتمادی، دولت‌ها می‌توانند منافع مشترک را از طریق قواعد، رژیم‌ها و نهادها دنبال کنند.

نئولیبرالیسم نهادی به‌طور خاص از نظریات واقع‌گرایانه فاصله می‌گیرد، زیرا برخلاف آن‌ها که قدرت نظامی را تنها معیار تعامل می‌دانند، نئولیبرال‌ها معتقدند که نهادها می‌توانند به‌طور مستقل کارکردی داشته باشند و رفتار دولت‌ها را تعدیل کنند، حتی اگر ساختار قدرت نظامی (مانند ساختار دو قطبی یا چندقطبی) ثابت بماند.

۲. مفاهیم کلیدی

نئولیبرالیسم نهادی مجموعه‌ای از مفاهیم مشخص را برای تحلیل همکاری‌های جهانی به کار می‌گیرد:

الف) وابستگی متقابل پیچیده (Complex Interdependence)

این مفهوم که توسط Nye و Keohane مطرح شد، بیانگر این است که در عصر جهانی‌شدن، دولت‌ها از طریق کانال‌های متعدد (اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی، امنیتی) به شدت به یکدیگر وابسته شده‌اند. در این وضعیت، امنیت صرفاً نظامی نیست بلکه شامل ثبات اقتصادی، محیط زیست سالم و حکمرانی جهانی می‌شود. در سیستم وابستگی متقابل پیچیده، هزینه قطع ارتباطات (Disengagement Costs) بسیار بالا می‌رود، که این خود انگیزه قوی برای همکاری بلندمدت و پایدار ایجاد می‌کند.

ب) رژیم‌های بین‌المللی (Regimes)

رژیم‌ها هسته اصلی نظریه نئولیبرالیسم نهادی هستند. آن‌ها صرفاً توافقات خشک نیستند، بلکه مجموعه‌ای پویا از اصول (Beliefs) و انتظارات مشترک، قواعد (Rules) عملیاتی، و هنجارها (Norms) هستند که حول یک حوزه موضوعی خاص (مانند دریای آزاد، تجارت جهانی، حقوق بشر) شکل می‌گیرند. رژیم‌ها با کاهش عدم قطعیت، به دولت‌ها اجازه می‌دهند تا نسبت به اعمال آینده دیگر بازیگران پیش‌بینی بیشتری داشته باشند.

ج) تراکنش (Transaction Costs)

نهادها (مانند سازمان ملل، صندوق بین‌المللی پول) ساختارهای رسمی‌تری هستند که چارچوب رژیم‌ها را پیاده می‌کنند. کارکرد اصلی آن‌ها عبارت است از: کاهش هزینه‌های اطلاعاتی؛ نهادها به جمع‌آوری، پردازش و انتشار اطلاعات قابل اعتماد درباره رفتار بازیگران می‌پردازند.

تسهیل نظارت و اجرای قراردادهای؛ با ایجاد شفافیت، نظارت بر پایبندی کشورها به تعهدات آسان‌تر می‌شود. کاهش هزینه‌های مذاکره: نهادها به‌جای شروع مذاکرات از صفر، یک بسستر و دستور کار دائمی فراهم می‌کنند.

۳. منطق کارکردی نئولیبرالیسم: نفع عقلانی و همکاری پایدار

نئولیبرال‌ها معتقدند که دولت‌ها بازیگران نفع‌جوی عقلانی (Rational Self-Interested Actors) هستند. آن‌ها زمانی با یکدیگر همکاری می‌کنند که محاسبه کنند نفع حاصل از همکاری (حتی در یک محیط آناژشی) از منافع حاصل از عمل یک‌جانبه بیشتر باشد. همکاری پایدار در این چارچوب، تابعی از تکرار تعاملات است. اگر بازی SG (بازی نگرانی از زندانی) بارها تکرار شود، بازیکنان تشویق می‌شوند تا به جای خیانت، همکاری کنند، زیرا تهدید به تنبیه در دوره‌های آتی قوی‌تر می‌شود.$

۴. تفاوت با نئورالیسم

در حالی که هر دو مکتب واقع‌گرایی ساختاری (نئورالیسم) و نئولیبرالیسم نهادی فرض می‌کنند نظام بین‌الملل آناژشی است و دولت‌ها نفع‌جو هستند، تفاوت اساسی در نقش نهادهاست:

ویژگی نئورالیسم (مانند والتز) نئولیبرالیسم نهادی (مانند کوپین) اهمیت نهادها را نادیده ساختار قدرت؛ تأثیر ناچیز بر رفتار دولت‌ها اعمالی مستقل که می‌تواند رفتار دولت‌ها را شکل دهد و بهبود بخشند تمرکز اصلیتوزیع قدرت (Balance of Power) کاهش عدم قطعیت و هزینه‌های همکاری (Governance) نگاه به همکاری، بوموقت، تحت‌الشعاع

امنیت‌سازی متقابل پایدار، مبتنی بر منافع متقابل بلندمدت نئولیبرالیسم نهادی انتظار دارد که نهادهای قوی مانند شورای امنیت، حتی در برابر منافع ملی متضاد، بتوانند اجماع را به دلیل مزایای ساختاری خود (کاهش هزینه‌های تراکنش) حفظ کنند.

بخش دوم: بحران غزه و ناکامی شورای امنیت جنگ غزه پس از عملیات ۷ اکتبر ۲۰۲۳ و تداوم پاسخ نظامی اسرائیل، به یک نقطه جوش جهانی تبدیل شد. عملکرد شورای امنیت در این بحران، به‌جای تجلی کارکرد مورد انتظار نئولیبرالی، به نمایش ناکارآمدی ساختاری آن تبدیل شد. این ناکامی را می‌توان به‌طور مستقیم به شکست در برآورده ساختن پیش‌شرط‌های همکاری نهادی نئولیبرال تعبیر کرد.

۱. ساختار وضعیت: فلج شدن نهاد امنیتی اصلی

شورای امنیت سازمان ملل، به‌عنوان نهاد اصلی مسئول حفظ صلح، در طول ماه‌ها نتوانست هیچ قطعنامه‌ای را که مستقیماً به توقف فوری جنگ یا آتش‌بس کامل منجر شود، به تصویب برساند. این فلج شدن نتیجه مستقیم استفاده مکرر از حق وتو، عمدتاً توسط ایالات متحده، در حمایت از اسرائیل بود.

در چارچوب نئولیبرالیسم، این وضع نشان می‌دهد که وقتی بازیگران اصلی ساختار، منافع خود را فراتر از کارکرد مطلوب نهاد قرار می‌دهند، مکانیسم‌های همکاری از هم می‌پاشند.

۲. تحلیل بر اساس نئولیبرالیسم نهادی: فروریختن سه پایه همکاری

ناکامی شورای امنیت در بحران غزه را می‌توان در قالب فروریختن سه پیش‌فرض اساسی نئولیبرال در مورد نهادها تحلیل کرد:

الف) شکاف در اعتماد نهادی و مفهوم «نهاد اسیر» (Captured Institution)

نئولیبرالیسم بر اعتماد به بی‌طرفی نهادها تأکید دارد. اما حق وتو، به‌ویژه در دست پنج عضو دائم، این ایده را نقض می‌کند. ایالات متحده از وتو به‌عنوان یک سپر قانونی برای منافع استراتژیک خود استفاده کرد که در تضاد مستقیم با «نفع جمعی» مورد انتظار در رژیم امنیت بین‌الملل قرار داشت.

این وضعیت، نئولیبرالیسم را به چالش می‌کشد: وقتی یک قدرت بزرگ، نهاد را به‌عنوان ابزاری برای تقویت یک طرف در منازعه به کار می‌گیرد (به جای کاهش آناژشی)، اعتماد به کل ساختار تضعیف می‌شود. شورای امنیت از یک «نهاد تسهیل‌گر» به یک «نهاد اسیر قدرت‌های بزرگ» تبدیل شد.

ب) فروپاشی اطلاعات مشترک و بحران مرجعیت (Legitimacy Crisis of Information)

عملکرد مؤثر نهادها منوط به پذیرش مشترک از واقعیت‌هاست. در غزه، روایت‌ها به‌شدت دویاره شدند: یکی مبتنی بر حق دفاع مشروع و دیگری مبتنی بر جنایت جنگی و نسل‌کشی. نهادهایی مانند سازمان ملل در جمع‌آوری و ارزیابی داده‌های میدانی (تلفات، وضعیت بشر دوستانه) نقش حیاتی دارند. اما وقتی دولت‌های کلیدی، گزارش‌های سازمان ملل یا نهادهای حقوق بشری را رد می‌کنند یا آن‌ها را «سوگیرانه» می‌خوانند، پایگاه مشترک دانش از بین می‌رود. در این شرایط، دولت‌ها به جای اتکا به اطلاعات نهادی، بر اساس اطلاعات امنیتی و سیاسی خود عمل می‌کنند، و مکانیسم تصمیم‌گیری نهادی (که مبتنی بر تحلیل مشترک است) مختل می‌شود.

ج) زوال نفع هم‌پیوندی و اولویت‌دهی به منافع محدود

نئولیبرال‌ها انتظار دارند که دولت‌ها به‌طور عقلانی هزینه و فایده همکاری را محاسبه کنند. در بحران غزه، این محاسبه برای برخی قدرت‌ها به نفع تداوم بن‌بست متمایل شد: هزینه عدم اقدام: برای قدرتهایی که در پی حفظ نفوذ منطقه‌ای خود هستند، عدم اقدام یا اقدام دیر هنگام، هزینه‌های کمتر از به خطر انداختن اتحادهای استراتژیک (مانند اتحاد با اسرائیل) دارد.

سود منافع غیرنهادی: برخی کشورها از بی‌ثباتی منطقه‌ای برای فروش تسلیحات یا تثبیت جایگاه نظامی خود بهره می‌برند. وقتی منافع ژئوپلیتیکی کوتاه‌مدت (که از منظر نئورالیستی ناشی می‌شود) بر منافع بلندمدت ناشی از یک نظم نهادی پایدار غلبه کند، منطق نئولیبرالی همکاری از کار می‌افتد.

۳. شورای امنیت به مثابه نهاد «اسیر دولت‌ها» در عمل

نقطه قوت نئولیبرالیسم نهادی در توانایی نهاد برای تغییر ترجیحات دولت‌ها است. در بحران غزه، این خاصیت معکوس شد. به جای آنکه شورای امنیت، دولت‌ها را وادار به سازش کند، ترجیحات دولت‌های قدرتمند به‌شدت قواعد عملیاتی و هنجاری نهاد را تغییر دادند. حق وتو، از یک سازوکار برای حفظ منافع پنج کشور در دوران جنگ سرد، به یک ابزار فلج‌کننده در عصر جهانی‌شدن تبدیل شد.

برای تغییر ترجیحات دولت‌ها است. در بحران غزه، این خاصیت معکوس شد. به جای آنکه شورای امنیت، دولت‌ها را وادار به سازش کند، ترجیحات دولت‌های قدرتمند به‌شدت قواعد عملیاتی و هنجاری نهاد را تغییر دادند. حق وتو، از یک سازوکار برای حفظ منافع پنج کشور در دوران جنگ سرد، به یک ابزار فلج‌کننده در عصر جهانی‌شدن تبدیل شد.

بخش سوم: ظرفیت‌ها و محدودیت‌های نظریه در تبیین بحران

نظریه نئولیبرالیسم نهادی ابزارهای قدرتمندی برای تحلیل ساختارها فراهم می‌کند، اما در تبیین عمق شکاف غزه با محدودیت‌هایی مواجه است.

۱. ظرفیت توضیحی نظریه: چرا همکاری شکست خورد؟

نئولیبرالیسم نهادی به‌خوبی توضیح می‌دهد که چرا مکانیسم‌های رسمی همکاری بین‌المللی در بحران‌های امنیتی سخت (Hard Security) تضعیف می‌شوند.

تأکید بر ساختار نهادی: این نظریه نشان می‌دهد که ناکامی شورای امنیت صرفاً به دلیل «بد بودن» بازیگران نیست، بلکه به دلیل طراحی ضعیف نهادی است که اجازه می‌دهد یک بازیگر با استفاده از قدرت وتو، هزینه همکاری را به‌طور نامحدودی بالا ببرد.

تحلیل هزینه-فایده سیاسی: نئولیبرالیسم نشان می‌دهد که تصمیم به وتو یک تصمیم عقلانی است؛ ضرر ناشی از تعهد به قطعنامه سازمان ملل (از دست دادن اتحاد استراتژیک) برای واشنگتن بیشتر از ضرر ناشی از نقض نظم بین‌المللی (از دست دادن مشروعیت) ارزیابی شده است.

۲. محدودیت‌ها: غلبه ارزش‌ها و هویت بر عقلانیت اقتصادی

محدودیت اصلی نئولیبرالیسم نهادی در بحران‌هایی مانند غزه، ناتوانی در توضیح کامل اولویت‌های غیرمادی دولت‌هاست.

الف) اولویت هنجارهای داخلی و ایدئولوژیک: برای برخی دولت‌های غربی، حمایت از اسرائیل صرفاً یک منافع ژئوپلیتیک نیست، بلکه بخشی از هویت لیبرال-دموکراتیک آن‌هاست که پیوند عمیقی با ارزش‌های «غرب» دارد. نئولیبرالیسم که بر منافع مادی و قابل محاسبه تمرکز دارد، نمی‌تواند به‌طور کامل توضیح دهد که چرا یک کشور حاضر است وجهه نهادی خود را به‌خاطر تعهد ایدئولوژیک به یک متحد، به خطر اندازد.

ب) سازانگاری و نقش هنجارها

در این مرحله، نظریه سازانگاری (Constructivism) وارد می‌شود و نارسایی نئولیبرالیسم را آشکار می‌کند. سازانگاران استدلال می‌کنند که مشکل اصلی در تعریف مشترک از امنیت و تهدید است. تا زمانی که بازیگران، اسرائیل را به‌عنوان یک «دولت امن» و فلسطین را به‌عنوان «تهدید یا مسئله داخلی» تعریف نکنند، هیچ رژیم نهادی نمی‌تواند بی‌طرفانه عمل کند. ارزش‌ها و هنجارهای درونی‌شده، چارچوب عقلانیت نئولیبرالی را می‌شکنند.

۳. اصلاح نهادگرایی: درس‌های بحران غزه

اگر قرار باشد نهادگرایی جهانی احیا شود، بحران غزه درس‌های مهمی را برای اصلاح ساختاری نهادها فراهم می‌کند: مسؤلیت‌پذیری (Accountability): نیاز فوری به ایجاد مکانیسم‌هایی وجود دارد که استفاده از حق وتو را محدود کرده یا حداقل برای آن هزینه سیاسی انهدای تعریف کند. فراگیرسازی رژیم‌ها: رژیم‌های بین‌المللی باید از انحصار قدرت‌های بزرگ خارج شده و نمایندگی کشورهای در حال توسعه (جهان جنوب) را افزایش دهند تا اجماع هنجاری گسترده‌تری شکل گیرد. پیوند میان وابستگی متقابل و حقوق: باید تلاش شود تا منافع انسانی و اخلاقی از طریق رژیم‌های حقوق بشری، به سطحی از اهمیت برسد که دولت‌ها نتوانند به‌راحتی از آن‌ها عبور کنند.

ساختاری نهادها فراهم می‌کند: مسؤلیت‌پذیری (Accountability): نیاز فوری به ایجاد مکانیسم‌هایی وجود دارد که استفاده از حق وتو را محدود کرده یا حداقل برای آن هزینه سیاسی انهدای تعریف کند. فراگیرسازی رژیم‌ها: رژیم‌های بین‌المللی باید از انحصار قدرت‌های بزرگ خارج شده و نمایندگی کشورهای در حال توسعه (جهان جنوب) را افزایش دهند تا اجماع هنجاری گسترده‌تری شکل گیرد. پیوند میان وابستگی متقابل و حقوق: باید تلاش شود تا منافع انسانی و اخلاقی از طریق رژیم‌های حقوق بشری، به سطحی از اهمیت برسد که دولت‌ها نتوانند به‌راحتی از آن‌ها عبور کنند.

بخش چهارم: بعد ژورنالیستی و پیامدهای سبب‌سنجی

بحران غزه نشان داد که رسانه‌ها و افکار عمومی جهانی دیگر به بیانیه‌های رسمی سازمان ملل اعتماد نمی‌کنند. این شکاف میان «نظم نهادگرایی آرمانی» و «نظم واقعی قدرت» یک پیامد مهم برای حکمرانی جهانی دارد.

۱. افول مشروعیت و Deinstitutionalization

مردم جهان به‌طور زنده شاهد بودند که چگونه یک نهاد قرار است حافظ صلح باشد، اما در عمل به دلیل یک امتیاز سیاسی (وتو) نتوانست مانع کشتار غیرنظامیان شود. این امر به پدیده‌ای به‌نام کاهش نهادی‌نگی حکمرانی جهانی (Deinstitutionalization of Global Governance) دامن می‌زند؛ جایی که اعتبار نهادها به‌قدری فرسوده می‌شود که بازیگران محلی و منطقه‌ای دیگر نیازی به تعامل از طریق این چارچوب‌های قدیمی نمی‌بینند.

این فروپاشی اعتماد، زمینه را برای ظهور راه‌حل‌های جایگزین، هرچند غیررسمی، فراهم می‌کند.

۲. پیامدهای سیاسی: دیپلماسی چندسطحی

برای بازیگرانی که در نظم جهانی دارای نفوذ کمتری هستند (مانند ایران و متحدانش)، درس این بحران این است که نباید تمام امید به اصلاح ساختار شورای امنیت بسته شود.

تقویت نهادسازی موازی: تمرکز بر سازمان‌های منطقه‌ای (مانند اتحادیه آفریقا، اتحادیه عرب، یا گروه‌هایی مانند شانگهای و بریکس) که از بند حق وتو رها هستند، می‌تواند به‌عنوان یک توازن قدرت نهادی عمل کند.

دیپلماسی حقوقی در سطح ثانویه: اگر شورای امنیت شکست خورد، استفاده حداکثری از ظرفیت دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ) و دیوان کیفری بین‌المللی (ICC) اهمیت می‌یابد، زیرا این نهادها حداقل می‌توانند بازیگران را از منظر حقوقی و هنجاری تحت فشار قرار دهند، حتی اگر اجرای احکام آن‌ها نیازمند حمایت شورای امنیت باشد.

نتیجه‌گیری

جنگ غزه نه تنها یک تراژدی انسانی، بلکه آینه‌ای از بحران نهادگرایی جهانی است. اگر نئولیبرالیسم نهادی زمانی امیدبخش بود و تصور می‌شد که همکاری می‌تواند نظم پایدار ایجاد کند، امروز در برابر واقعیت ساختارهای ناعادلانه قدرت، آسیب‌پذیر به‌نظر می‌رسد. شورای امنیت در این فرآیند، به‌جای مرکز مدیریت بحران، به صحنه نمایش تعارض منافع تبدیل شد. با این حال، ارزش تحلیلی نظریه همچنان باقی است: نشان می‌دهد مشکل در ذات نهاد نیست، بلکه در «نحوه استفاده دولت‌ها از نهاد» است. هنگامی که منافع ملی بر خیر جمعی غلبه کند، هر نهادی حتی پیشرفته‌ترین ساختار همکاری لایه ابزار قدرت تبدیل می‌شود. بازسازی اعتماد نهادی و اصلاح سازوکار تصمیم‌گیری جهانی، نقطه آغاز احیای نهادگرایی خواهد بود؛ و بحران غزه، شاید آخرین هشدار جدی برای نظام بین‌الملل باشد که اگر نهادها بازیگر نشوند، همکاری جهانی به‌خاطرهای تاریخی تبدیل خواهد شد.

ایران در مسیر کشف میراث ساسانی، اسلامی و پیش‌تاریخی

سرپرست پژوهشکده باستان‌شناسی گفت: کاوش در ۲۶ منطقه کشور برای کشف میراث ساسانی، اسلامی و پیش‌تاریخی آغاز شده است.

به گزارش روزنامه «صبح امروز» و به نقل از ایرنا معصومه مصلی اظهار داشت: کاوش‌های پرسش محور در محوطه‌های حریره کیش، تپه چغاگلان مهران، دستکند تفرش، گورستان چالی سقز، غار اسپهبد خورشید در مازندران، غار قمری خرم آباد، غار قلعه کرد اوج در قزوین، محوطه ربع رشیدی در تبریز، پایگاه ملی اوجان بستان آباد در آذربایجان شرقی، محوطه سلطانیه در زنجان، کمر زرین اصفهان و هگمتانه در حال انجام است.

وی افزود: در بخش گمانه زنی و لایه نگاری نیز ۶۶ مجوز برای قلعه فلک الافلاک، محوطه فسطین لار الموت، تپه چغاگلان، پردیس تخت جمشید، تپه خیر روانسر، بندر سیراف صادر شده است.

مصلی ادامه داد: ۶ مجوز کاوش آموزشی هم در نوش آباد کاشان، مشکین تپه بوئین زهرا، چشمه علی ری دانشگاه شهید بهشتی، تپه صادق و پیرزال سیستان برای دانشگاه‌ها صادر شده است.

سازهای محدود زير آب «حریره» قابلیت تبدیل شدن به سایت موزه را دارد

سرپرست پژوهشکده باستان‌شناسی گفت: کاوش‌های باستان‌شناسی در شهر تاریخی «حریره» بسیار گسترده بوده و یافته‌های متنوعی به‌ویژه در زمینه سفال از این محوطه به دست آمده، کیفیت بالای این سفال‌ها نشان‌دهنده ارتباط فرهنگی و تجاری میان ایران و چین در دوره‌های تاریخی گذشته است. در صورت آغاز باستان‌شناسی زیر آب در این محوطه، می‌توان انتظار داشت که گردشگری منطقه رونق چشمگیری پیدا کند؛ زیرا در محدوده زیر آب، سازه‌های متعددی وجود دارد که قابلیت تبدیل شدن

زیادی دارد.

مصلی افزود: در «ربع رشیدی» تبریز، محوطه‌های اسلامی مورد کاوش قرار گرفته و بقایای معماری، سفال و کاشی‌های فراوان یافت شده است. اگرچه آثار به‌دست‌آمده از نظر نمایشگاهی شاخص نیستند، اما از لحاظ پژوهشی و مطالعاتی اهمیت بالایی دارند. وی ادامه داد: در کاوش‌های امسال محوطه «سلطانیه» زنجان که پایتخت ایلخانیان بوده نیز گورهای اسلامی شناسایی و بررسی شده است.

کشف آثار دوره اسلامی در کمر زرین

سرپرست پژوهشکده باستان‌شناسی گفت: در منطقه کمر زرین اصفهان نیز هنگام عملیات عمرانی شهرداری، بیل‌های مکانیکی با سازه‌های تاریخی برخورد کردند و پس از بررسی متخصصان باستان‌شناسی مشخص شد این آثار مربوط به دوره اسلامی و شامل قطعات سفال، سکه و بقایای معماری است. مصلی خاطر نشان کرد: در «غار قمری» خرم‌آباد نیز ابزارهای سنگی و استخوانی کشف شده که می‌تواند به شناخت شیوه زندگی جوامع پیش‌تاریخی منطقه کمک کند.

وی با بیان اینکه در پایگاه ملی «اوجان بستان‌آباد» در آذربایجان شرقی، آثار مهمی از دوران اسلامی شناسایی شده که بخشی از آن‌ها در حملات عثمانی‌ها آسیب دیده است، ادامه داد: در جریان کاوش‌ها، بخشی از دیوار و حصار شهر کشف و اکنون در حال مرمت است. این پایگاه دارای سازه‌های معماری متنوع است و آثار آن در عکس‌های هوایی سال ۱۳۳۵ نیز مشاهده می‌شود. مصلی تاکید کرد: محوطه‌های باستانی همچون موجودات زنده نیازمند مراقبت و رسیدگی مستمر هستند. هدف کاوش‌ها نباید تنها کشف آثار باشد بلکه باید در جهت حفاظت، مرمت و نگهداری از تپه‌ها، غارها و سازه‌های تاریخی انجام پذیرد؛ زیرا باستان‌شناسی، زمینه‌ساز حفاظت از میراث فرهنگی کشور است، نه تخریب آن.

نیایش) و در بخش پایین‌تر، بنای چهارطاقی ارفع کشف شده که نخستین چهارطاقی شناسایی شده در مازندران محسوب می‌شود. مصلی ادعان داشت: در شهر تفرش نیز بخشی از مجموعه دستکندهای تاریخی برای بازدید عموم بازگشایی و مجوز ادامه کاوش‌های باستان‌شناسی در این محل صادر شده است. مردم بومی تفرش همواره پیگیر تداوم این کاوش‌ها بوده‌اند. در دستکندهایی که آب روان در آنها جریان داشته، لایه‌های باستانی دچار اختلال شده و در این بخش‌ها قطعات سفال، سنگ پی‌سوز و آثار دوران اسلامی کشف شده است.

وی اضافه کرد: در غار «قلعه کرد اوج» در استان قزوین، حدود دو سال قبل یک دندان شیری انسان نئاندرتال به دست آمده که از نظر پژوهش‌های انسان‌شناسی اهمیت

وزارت میراث فرهنگی و سازمان مناطق آزاد ادامه می‌یابد. در میان یافته‌ها سفال‌های سفید، آبی و سلاذن مشاهده می‌شود که بخشی از آنها ساخت داخل و بخشی وارداتی از چین هستند.

کشف آثار شاخص از هزاره پنجم و ششم پیش از میلاد در «تپه چغاگلان»

سرپرست پژوهشکده باستان‌شناسی تصریح کرد: در «تپه چغاگلان» مهران آثار شاخصی از هزاره پنجم و ششم پیش از میلاد به دست آمده است. همچنین کاوش در غار اسپهبد خورشید در استان مازندران به‌تازگی به پایان رسیده، این مکان از مهم‌ترین محوطه‌های دوران ساسانی به‌شمار می‌آید و آثار به‌دست‌آمده شامل کوره‌های ذوب فلز، ابزارهای آهنی و بقایای معماری است. در مجاورت این محوطه، یک معبد (محل

به یک سایت موزه زیرآبی قدرتمند را دارد و از این طریق می‌توانند به جذب گردشگران داخلی و خارجی کمک کند.

مصلی اضافه کرد: امسال مجوز رسمی برای کاوش در شهر تاریخی حریره کیش نیز صادر شده است. این منطقه یکی از مهم‌ترین مکان‌های حاشیه خلیج فارس محسوب می‌شود؛ زیرا بخش مهمی از تعاملات فرهنگی، سیاسی و اقتصادی ایران در گذشته در این محدوده انجام می‌شد. در بخش اسلامی این محوطه، کاوش‌ها طی ماه‌های اسفند و فروردین انجام گرفته و بیشترین آثار به‌دست‌آمده مربوط به معماری است. محوطه سیراف نیز شرایطی مشابه دارد و قرار است کاوش‌های آن در امسال آغاز شود.

وی خاطر نشان کرد: در جزیره «هندورابی» (وابسته به قشم)، کاوش‌ها با پشتیبانی

((خاموش کردن لامپ‌های اضافی، ساده‌ترین راه صرفه جویی در مصرف برق است))

« آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی فشرده شماره ۴۰۴۱۱۰ »

وزارت نیرو
شرکت تولید نیروی برق خراسان

شرکت تولید نیروی برق خراسان در نظر دارد « خرید اکچویتورها (عملگرهای) بال ولو سوخت ساخت داخل واحد گازی

۷۹۴،۲ نیروگاه شهید کاوه قاین « را از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی فشرده کیفی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس

www.setadiran.ir انجام خواهد شد. لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، جهت ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی در سامانه اقدام نمایند.

ردیف	موضوع مناقصه	محل پروژه	مبلغ تضمین - ریال	مدت	محل تأمین اعتبار	شماره فراخوان در ستاد
۱	خرید اکچویتورها (عملگرهای) بال ولو سوخت ساخت داخل واحد گازی ۷۹۴،۲ نیروگاه شهید کاوه قاین	استان خراسان جنوبی	۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰	۱۸ ماه	(منابع داخلی (غیرعمرانی	۲۰۰۴۰۰۱۴۲۹۰۰۰۰۱۷

در فرایند ارجاع کار را در موعد مقرر به امور تدارکات شرکت تحویل نموده و رسید دریافت نمایند.

***محل تحویل اسناد و گشایش پاکتها:**

مشهد، بلوار شهید فکوری - فکوری ۱۷ - پلاک ۱۷ واحد ۵ - کد پستی ۹۱۷۸۱۸۵۷۹۴ - امور

تدارکات شرکت تولید نیروی برق خراسان - تلفن ۰۵۱۳۸۶۷۹۹۹۱ -

جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن‌های شرکت ۰۵۱۳۸۶۷۹۹۹۱ تماس گرفته و یا به

پایگاه‌های اطلاع‌رسانی به آدرس ذیل مراجعه نمایند:

*** تاریخ عرضه الکترونیکی اسناد از طریق سامانه ستاد:**

از ساعت ۱۲ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۴ تا ساعت ۱۲ روز یکشنبه ۱۴۰۴/۰۹/۳۰

*** تاریخ بارگذاری الکترونیکی اسناد در سامانه ستاد:**

حداکثر تا ساعت ۱۲:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۵

*** تاریخ گشایش پاکت ها:** ساعت ۰۹:۳۰ روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۶

مناقصه گران علاوه بر بارگذاری اسناد در سامانه الکترونیکی دولت باید اصل ضمانت نامه شرکت

شناسه آگهی ۲۰۷۱۹۲۳

روابط عمومی شرکت برق منطقه ای خراسان

پایگاه اطلاع‌رسانی معاملات شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی <http://namaniroo.tpph.ir>

<http://iets.mporg.ir>

www.setadiran.ir

پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت «ستاد»

۶ هزار کارت سوخت از دسترس قاچاقچیان خارج شد

شهری اقدام شد.

وی عنوان کرد: براین اساس ۶۱۳ پروانه فعالیت ناوگان حمل و نقل درون شهری در یکی از شهرداری‌های منطقه نفتی خراسان رضوی، سه هزار و ۷۶۹ پروانه فعالیت در یک شهرداری ذیل شرکت توزیع فرآورده های نفتی سبزوار و هزار و ۹۰۰ پروانه نیز در یک شهر ذیل شرکت توزیع فرآورده های نفتی منطقه تربت حیدریه ابطال شده و سهمیه سوخت بارانه ای ویژه حمل و نقل عمومی از کارت سوخت این ناوگان حذف شد.

وی با قیدردانی از همکاری برخی شهرداری‌ها از جمله مشهد در اجرای صحیح طرح و ابطال پروانه فعالیت ناوگان غیربومی اظهار کرد: متأسفانه یکی از شهرداری‌های کوچک در اقدامی غیرمستعارف و خلاف قانون به اندازه یک سوم جمعیت شهر اقدام به صدور مجوز ناوگان حمل و نقل درون شهری کرده بود که با ابطال مجوزها از سوداگری قاچاقچیان سوخت برای به بنمای بردن بنزین بارانه ای جلوگیری شد.

دبیری ادامه داد: اقدامات قانونی برای ابطال مجوز فعالیت ناوگان غیربومی بار و مسافر درون شهری در استان با تمرکز بر ۶ شهرداری پرتخلف دیگر همچنان ادامه دارد و تشکیل پرونده برای افراد متخلف، سوء استفاده کنندگان از کارت های سوخت و سایر عوامل مرتبط نیز در دستور کار است.

سه شرکت توزیع فرآورده‌های نفتی در مناطق خراسان رضوی، سبزوار و تربت حیدریه تشکیل و با بررسی های صورت گرفته مشخص شد از مجموع ۳۴ هزار و ۹۷ پروانه فعالیت فعال ناوگان حمل بار و مسافر درون شهری در این مناطق، هفت هزار و ۴۵۰ پروانه برای خودروهای غیربومی بوده که از این تعداد ۶ هزار و ۸۰۰ پروانه مربوط به ۹ شهر عموماً کوچک استان بوده است. دبیر کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز خراسان رضوی اظهار کرد: در گام نخست برای ابطال مجوزها در چهار شهر با بیشترین تخلف در صدور مجوز فعالیت ناوگان حمل و نقل درون

نقل عمومی در استان های مرزی و بررسی آمار پروانه های صادره حمل بار و مسافر درون شهری در استان مشخص شد در برخی شهرداری ها بویژه شهرهای کوچک قانون برای اعطاء مجوز حمل و نقل درون شهری رعایت نشده است. دبیری گفت: به وضوح مشخص شد بیش از ظرفیت‌های تعریفی برای یک شهر کوچک، پروانه فعالیت با کارت سوخت بارانه‌ای برای پلاک‌های غیربومی صادر شده در حالی که محل سوخت‌گیری ناوگان در سیستان و بلوچستان، کرمان، هرمزگان و حتی قشم بوده است. وی ادامه داد: کارگروه مشترکی با

دبیر کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز خراسان رضوی گفت: با اجرای طرح ساماندهی پروانه فعالیت ناوگان حمل و نقل عمومی بار و مسافر درون شهری در استان دسترسی غیرقانونی و سوداگرانه قاچاقچیان به ۶ هزار و ۲۸۲ کارت سوخت قطع شد. محمدرضا دبیری روز یکشنبه در گفت و گو با خبرنگار ایرنا افزود: براساس ابلاغیه های انجام شده به همه شهرستانها شهرداری‌ها می توانند به ازای هر ۳۰۰ نفر جمعیت یک پروانه فعالیت در حوزه ناوگان باری و به ازای هر یک هزار و پانصد نفر مجوز فعالیت یک ناوگان مسافری درون شهری صادر کنند که بر اساس پروانه فعالیت این ناوگان، تخصیص سوخت بارانه ای به آنها بر اساس میزان پیمایش و تردد تعلق خواهد گرفت.

وی گفت: متأسفانه قاچاقچیان در این بخش سوء استفاده کرده و درخواست صدور مجوز برای پلاک‌های غیربومی منطقه کرده‌اند تا بواسطه استفاده از سوخت بارانه‌ای برای پلاک‌های غیربومی، مجوز فعالیت ناوگان حمل و نقل عمومی درون شهری را دریافت کنند.

دبیر کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز خراسان رضوی بیان کرد: براساس عملکرد سامانه شرکت نفت از محل سوخت‌گیری ناوگان حمل و

خبر

بهره برداری از ۲ واحد آموزشی خیرساز در فریمان

فرماندار فریمان گفت: ۲ واحد آموزشی خیرساز ۱۲ و ۶ کلاس در این شهر به بهره‌برداری رسید و عملیات اجرایی یک واحد آموزشی ۱۲ کلاس نیز در محدوده اجرای پروژه نهضت ملی مسکن فریمان آغاز شد.

به گزارش صبح امروز مهدی ناصری افزود: مدرسه ۱۲ کلاس «آل احمد» با هزینه ۲۲۰ میلیارد ریال با مشارکت خیران و اداره کل نوسازی مدارس به انجام رسید. وی گفت: ساخت مدرسه ۶ کلاس «فریمانیان» با مشارکت خیران، اداره کل نوسازی مدارس برای نخستین بار با تخصیص مالیات مردم منطقه و هزینه‌ای بالغ بر ۱۴۰ میلیارد ریال ساخته شده است.

فرماندار فریمان بیان کرد: ۴۸ میلیارد ریال از اعتبار صرف شده برای مدرسه فریمانیان از محل طرح نشان‌دار کردن مالیات مردم شهرستان تامین شده است.

ناصری بیان کرد: عملیات اجرایی ساخت مدرسه ۱۲ کلاس سایت نهضت ملی مسکن فریمان نیز با مشارکت سازمان نوسازی مدارس و وزارت راه و شهرسازی نیز امروز آغاز شد.

وی با بیان اینکه فریمان شهری مهاجرپذیر صنعتی است، ادامه داد: در حال حاضر ۲۱۷ واحد آموزشی در شهر فریمان به صورت ۲ نوبته فعالیت دارند که باید به صورت تک شیفت فعالیت کنند.

فرماندار فریمان اظهار کرد: علاوه بر وضعیت مدارس ۲ شیفته در مجموع برای نوسازی و بهسازی واحدهای آموزشی شهرستان به ۳۰۰ کلاس درس جدید نیاز است.

بیش از ۲۵ هزار دانش آموز در ۲۱۸ واحد آموزشی در شهرستان فریمان مشغول به تحصیل هستند.

شهرستان فریمان با جمعیت ۱۰۵ هزار نفر، چهار شهر و ۱۲۰ روستا در ۶۰ کیلومتری جنوب مشهد واقع است.

((خاموش کردن لامپ های اضافی، ساده ترین راه صرفه جویی در مصرف برق است))

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای با ارزیابی کیفی یکپارچه با شماره ش/ ۱۴۰۴/۲۹/

وزارت نیرو
شرکت برق منطقه ای خراسان

شرکت برق منطقه ای خراسان در نظر دارد بهینه سازی سیستم حفاظت باسبار ۴۰۰ کیلوولت پست نیشابور را از طریق برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله ای با ارزیابی کیفی یکپارچه، از طریق پیمانکاران حائز شرایط اجرا نماید.

شماره فراخوان در سامانه ستاد	موضوع مناقصه	مدت	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار - ریال	محل اعتبار
۲۰۰۴۰۱۱۲۳۰۰۰۰۴۱	بهینه سازی سیستم حفاظت باسبار ۴۰۰ کیلوولت پست نیشابور	۱۸ ماه	۸,۳۹۴,۲۲۹,۱۰۷	منابع داخلی

* تاریخ و محل گشایش پاکت کیفی:

ساعت ۰۸:۳۰ سه شنبه به تاریخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۶ در محل امور تدارکات و قراردادهای شرکت برق منطقه ای خراسان.

* در صورت نیاز به دریافت توضیحات فنی بیشتر، متقاضیان می توانند با مشاور (شرکت توس اشتات) به شماره

(مهندس هادی ۰۵۱-۳۸۸۳۶۰۷۰) یا با امور تدارکات و قراردادهای شرکت برق منطقه ای خراسان به شماره ۰۵۱-۳۶۱۰۳۶۲۹-۳۶۱۰۳۶۱۱ و فاکس ۰۵۱-۳۶۱۰۳۶۲۹ تماس حاصل نمایند.

* به پیشنهادها و مستندات فاقد امضا، مشروط، مخدوش و پیشنهادهای که بعد از انقضاء مدت مقرر واصل شود، مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

* پیشنهاد دهنده موظف به ارائه تضمین معتبر و قابل تمدید مطابق آیین نامه تضمین در معاملات دولتی می باشد و پیشنهادهای فاقد سپرده، سپرده های مخدوش، سپرده های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن مورد پذیرش واقع نخواهد شد.

* سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد درج شده است. ضمناً جهت کسب اطلاعات بیشتر به پایگاههای اطلاع رسانی به آدرس ذیل مراجعه نمایند.

* شرایط لازم جهت شرکت در مناقصه:

دارا بودن گواهینامه صلاحیت معتبر پیمانکاری با حداقل پایه ۵ رشسته نیرو از سازمان برنامه و بودجه و ظرفیت آزاد

* نحوه دریافت اسناد ارزیابی کیفی و اسناد مناقصه:

مناقصه گران حایز شرایط می توانند پس از ثبت نام در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت و بدون واریز وجه می توانند فایل اسناد مناقصه را بارگیری نمایند.

* تاریخ دریافت اسناد ارزیابی کیفی و اسناد مناقصه:

از ساعت ۱۰ دوشنبه به تاریخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۴ تا ساعت ۱۹ یکشنبه به تاریخ ۱۴۰۴/۰۹/۳۰

* تاریخ بارگذاری اسناد ارزیابی کیفی و اسناد مناقصه و محل تحویل پاکت تضمین:

از پیشنهاد دهندگان تقاضا می گردد: ابتدا تصویر کلیه مستندات و مدارک (ارزیابی کیفی، پاکت الف، ب، و ج) را در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت حداکثر تا ساعت ۷:۰۰ سه شنبه به تاریخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۶ بارگذاری نمایند. همچنین اصل پاکت الف با شرایط درج شده در اسناد مناقصه در پاکت لاک و مهرشده تا ساعت ۸:۰۰ همان روز پس از ثبت در دبیرخانه شرکت برق به آدرس: مشهد - انتهای بلوار وکیل آباد - نرسیده به جاده شاندیز - سمت راست - شرکت برق منطقه ای خراسان - به امور تدارکات و قراردادهای تحویل نمایند.

<http://tender.tavanir.org.ir>

پایگاه اطلاع رسانی معاملات توانیر

<http://iets.mporg.ir>

پایگاه ملی اطلاع رسانی مناقصات

www.setadiran.ir

سامانه تدارکات الکترونیکی دولت «ستاد»

www.krec.ir

پایگاه اطلاع رسانی مناقصات شرکت برق منطقه ای خراسان

شناسه آگهی ۲۰۷۰۷۳۶

روابط عمومی شرکت برق منطقه ای خراسان

آمار نامشخص بازماندگان از تحصیل

وزیر آموزش و پرورش آمار مربوط به بازماندگی از تحصیل را غیر دقیق دانست و بر لزوم بررسی و پژوهش باره علل و عوامل این مهم تأکید کرد. به گزارش روزنامه «صبح امروز» و به نقل از ایرنا علیرضا کاظمی در بیست‌وششمین جشنواره ملی تجلیل از پژوهشگران، فناوران و آثار پژوهشی برگزیده کشور در اردوگاه شهید باهنر، اظهار کرد: مدیران آموزش و پرورش تحلیل‌های دقیق و علمی از بازماندگی از تحصیل ارائه دهند زیرا آمار موجود، آمار ترک تحصیل واقعی نظام آموزش و پرورش نیست.

وی ادامه داد: هزاران دانش‌آموز به خارج از کشور مهاجرت کردند و در حالی که امروز در سامانه ثبت احوال هستند اما در مدارس حضور ندارند و یا هزاران دانش‌آموز در مدارس طلاب علوم دینی مشغول به تحصیل هستند اما اطلاعات آنها در سامانه‌های آموزش و پرورش نیست یا صدها دانش‌آموز به دلیل معلولیت جسمی در مدارس نیستند، اما اصلاً امکان تحصیل برای آنها وجود ندارد.

کاظمی تأکید کرد: مدیران کل هوشیار باشند و یک پژوهش در حوزه بازماندگان از تحصیل ارائه دهند تا افرادی که با نیت‌های مختلف بعضی آمار و اطلاعات را در فضای مجازی منتشر می‌کنند، نتوانند بهره‌برداری سوء با همان نیت مغرضانه خود داشته باشند.

ضرورت فعال‌سازی شوراهای پژوهشی در استان‌ها و مناطق

وزیر آموزش و پرورش گفت: ساختار پژوهشی و شورای تحقیقات در مناطق و استان‌ها باید فعال شود چرا که این اقدام بهترین راه برای تقویت تربیت ذهن و اندیشه نسل آینده کشور را به همراه دارد.

وی بر اهمیت عمیق پژوهش در فرآیند تعلیم و تربیت تأکید کرد و گفت: نگاه علمی و مبتنی بر پرسشگری، مبنای اصلی پیشرفت‌های علمی و توسعه هر نظام آموزشی است. امام علی (ع) فرمودند که هیچ راهی بهتر از پژوهش نیست و این اصل، شاخص و معیار رشد یا عقب‌ماندگی نظام‌هاست.

وزیر آموزش و پرورش افزود: با وجود موانع و محدودیت‌های موجود، تلاش‌های ارزشمند و دستاوردهای قابل تقدیری در حوزه پژوهش صورت گرفته است و نباید به این اندازه قناعت کنیم.

کاظمی به اهمیت سرمایه‌گذاری در حوزه پژوهش تصریح کرد: تحقیقات در حوزه صنعت، فناوری، آموزش و توسعه، کلید پیشرفت و رشد کشور است. کشورهایی که بیشترین سرمایه‌گذاری‌ها را در این حوزه انجام می‌دهند به مراتب سریع‌تر به ترقی می‌رسند. در قرآن و روایات، تأکید فراوان بر پرسشگری و تفکر وجود دارد؛ زیرا آغاز هر راه‌حل، آغاز یک پرسش است.

وی بر لزوم ترویج روحیه علمی، پرسشگری و تفکر انتقادی در ساختار نظام تعلیم و تربیت تأکید کرد و گفت: اگر می‌خواهیم کشور را در مسیر توسعه قرار دهیم، باید فرهنگ پژوهش و سوال کردن را در آموزش و پرورش نهادینه کنیم و دانش‌آموزان و معلمان را به مطالبه‌گری و تحقیق تشویق کنیم.

کاظمی گفت: علیرغم کمبود نیرو، محدودیت‌ها و موانع متعدد، فعالیت‌های ارزشمند و دستاوردهای قابل توجهی در پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش رقم خورده است که آن را به یکی از بخش‌های موفق وزارت آموزش و پرورش تبدیل کرده است.

وزیر آموزش و پرورش از اقدامات انجام‌شده در پژوهش‌سراها توسط معاون متوسطه وزارت قدردانی کرد و ادامه داد: در ارزیابی‌های کلان، عملکرد مجموعه پژوهش وزارت آموزش و پرورش مثبت و رو به رشد بوده و نقشه راه، هدف‌گذاری درست و برنامه‌ریزی مناسب، منجر به توسعه رویکردهای پژوهشی و استفاده بهتر از ظرفیت‌های درون‌سازمانی و برون‌سازمانی برای حل مسائل آموزش و پرورش شده است.

رشد فعالیت‌های پژوهشی پس از سال‌ها توقف

وی با اشاره به آمار فعالیت‌های پژوهشی گفت: از سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱، تعداد فعالیت‌ها و تولیدات پژوهشی بر روی عدد ۷ تا ۸ هزار می‌شد اما امروز شاهد شکل‌گیری جریان‌های جدید و تحولات مثبت در این حوزه هستیم که نویدبخش آینده‌ای بهتر برای پژوهش در آموزش و پرورش است. کاظمی اظهار کرد: کشورهایی که در حوزه صنعت، فناوری، آموزش و توسعه به پیشرفت‌های چشمگیر دست یافته‌اند، بیشترین سرمایه‌گذاری را در حوزه پژوهش انجام داده‌اند و سرانه هزینه‌کرد پژوهشی در این کشورها قابل مقایسه با بسیاری از کشورها نیست.

وزیر آموزش و پرورش گفت: باید پژوهش را در سه مسیر اصلی دنبال کنیم؛ مسیر نخست سیاست‌گذاری است؛ به‌گونه‌ای که هیچ تصمیمی در هیچ سطحی بدون پشتوانه پژوهشی اتخاذ نشود. حداقل اقدام این است که پیش از هر تصمیم سیاسی، پژوهش انجام شود و از تجربه کشورهای دیگر استفاده کنیم تا از تکرار خطاهای گذشته جلوگیری شود.

کاظمی ادامه داد: پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش در حوزه نقشه راه سند تحول بنیادین، ساختار نظام تعلیم و تربیت و سایر حوزه‌های کلان، پژوهش‌های ارزشمندی انجام داده و آخرین پژوهش‌ها، از جمله در زمینه کاهش تنوع مدارس، در حال ارائه است. ما قطعاً باید به سمت کاهش تنوع مدارس حرکت کنیم.

وی تصریح کرد: در سند تحول بنیادین، زیرنظام مستقری به پژوهش و ارزشیابی اختصاص داده شده است، اما هنوز فاصله قابل توجهی میان وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در نظام برنامه‌ریزی و برنامه درسی وجود دارد.

وزیر آموزش و پرورش به اهمیت فعالیت‌های پژوهشی و نقش آن در توسعه نظام آموزشی کشور تأکید کرد، ادامه داد: باید ویرتینی از فعالیت‌های پژوهشی را در معرض دید دانش‌آموزان قرار دهیم تا متناسب با ذائقه‌های متفاوت آنها، فرصت مشارکت در میدان پژوهش فراهم شود.

کاظمی افزود: باید زیرساخت‌های لازم برای تقویت پژوهش‌های دانش‌آموزی، توسعه کتابخانه‌های دیجیتال و بهره‌گیری از فضای مجازی را فراهم کنیم. این اقدامات می‌تواند دانش‌آموزان را به بزرگترین کتابخانه‌های جهان وصل کند.

جشنواره‌های خوارزمی؛ فرصت‌هایی برای ترویج فرهنگ خلاقیت

وی با اشاره به نقش جشنواره‌ها و رویدادهای علمی، از جمله جشنواره نوجوان خوارزمی و جشنواره جوان خوارزمی، به عنوان فرصت‌هایی برای ارزیابی از توانمندی استعدادها دانش‌آموزان و ترویج فرهنگ پرسشگری و خلاقیت، تأکید کرد و افزود: این رویدادها باید به چشم‌انداز بلندمدت و کلان‌نهادهای سیاست‌گذاری تبدیل شوند تا مسیر توسعه فرهنگ پژوهش در کشور هموار شود. وزیر آموزش و پرورش بر اهمیت همگرایی بین دستگاه‌های اجرایی، مراکز پژوهشی و مدارس برای طراحی برنامه‌های عملی در این حوزه تأکید کرد و گفت: پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش و ستادهای آموزش در سطح استان‌ها نقش کلیدی در اجرای برنامه‌های پژوهشی دارند و باید

در این مسیر نقش آفرینی جدی‌تری داشته باشند. نهادینه‌سازی فرهنگ پرسشگری و تفکر انتقادی در مدارس

کاظمی بر ضرورت فرهنگ‌سازی و آموزش روش‌های پژوهش در مدارس و خانواده‌ها تأکید کرد و گفت: پژوهش، تنها راه حل معضلات کشور است و باید آن را در میان دانش‌آموزان و معلمان نهادینه کنیم چراکه تنها در این صورت می‌توانیم نسلی خلاق، پرسشگر و آینده‌ساز تربیت کنیم.

افزایش مشارکت پژوهشی از ۱۰ هزار به ۱۰۰ هزار نفر

وزیر آموزش و پرورش به آمار مشارکت در فعالیت‌های پژوهشی اشاره کرد و گفت: امروز تعداد مشارکت‌کنندگان از ۸ هزار نفر به ۸۰ هزار نفر رسید که هنوز فاصله زیادی به آمار مطلوبمان داریم. حداقل باید ۳۰ درصد معلمان و ۵۰ درصد دانش‌آموزان در این فرآیند قرار بگیرند. برای رسیدن به این هدف، نخستین اقدام، فعال‌سازی ساختارهای پژوهشی، شوراهای تحقیقات استان‌ها و مناطق است.

کاظمی با اشاره به جمعیت یک‌میلیونی معلمان کشور گفت: اقدام پژوهی که در بین معلمان شکل گرفته بسیار ارزشمند است اما فاصله زیادی تا نقطه مطلوب داریم. بسیاری از مشکلات اداری ما ناشی از این است که مسئله را درست تعریف نمی‌کنیم و به روش علمی به حل آن نمی‌پردازیم.

پژوهش در حوزه صرفه‌جویی؛ پاسخ به پرسش مهر رئیس‌جمهور

وی با اشاره به پرسش مهر رئیس‌جمهور درباره صرفه‌جویی اظهار کرد: موضوع صرفه‌جویی امروز یکی از بزرگ‌ترین معضلات کشور است. باید از خود پرسیم چگونه می‌توان فرهنگ صرفه‌جویی را از مدرسه و خانواده آغاز کرد. دهها سؤال پژوهشی در این حوزه وجود دارد که باید وارد میدان عمل شود.

کاظمی تأکید کرد: اگر می‌خواهیم روحیه پژوهشگری در بین دانش‌آموزان و معلمان گسترش پیدا کند، نقطه آغاز آن برنامه درسی مدرسه است. برنامه درسی جدیدی که در حال تدوین است، باید بر پایه پژوهش‌محوری بنا شود. یکی از دلایل معلم‌محور و کتاب‌محور بودن آموزش فعلی، فقدان نگاه پژوهشی در برنامه‌های درسی است.

هدف‌گذاری ۱۰۰ درصدی در حوزه مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های پژوهشی

وزیر آموزش و پرورش در حاشیه این نشست در جمع خبرنگاران اظهار کرد: تحقق هدف‌گذاری ۵۰ درصدی در حوزه مشارکت دانش‌آموزان در فعالیت‌های پژوهشی تنها از مسیر طراحی پژوهش‌محور برنامه درسی امکان‌پذیر است.

به گفته وی، مبنای برنامه درسی باید در کلاس، در تعامل معلم با کتاب، بر پژوهش و پژوهشگری استوار شود تا از همان ابتدا دانش‌آموزان رویکرد حافظه‌محوری را کنار بگذارند و به‌جای آن برای یافتن پاسخ پرسش‌های مطرح‌شده در کتاب، به تحقیق و پژوهش روی آورند.

وزیر آموزش و پرورش گفت: تقویت زیرساخت‌های پژوهشی در سطح آموزش و پرورش در دستور کار است که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به توسعه پژوهش‌سراهای دانش‌آموزی، کتابخانه‌های مدرسه‌ای و کلاس‌یک، اتصال دانش‌آموزان به کتابخانه‌های بزرگ و مرجع کشور

و حتی جهان اشاره کرد. وی افزود: جشنواره نوجوان خوارزمی، جشنواره جوان خوارزمی و جشنواره الگوهای برتر تدریس میان معلمان از جمله برنامه‌های موجود است، اما این اقدامات را کافی نمی‌دانیم. پژوهشگری باید متناسب با سطح کلاس، سطح منطقه و شرایط بومی برنامه‌ریزی و طراحی شود.

وزیر آموزش و پرورش با اشاره به عملکرد سه سال اخیر اشاره کرد و توضیح داد: ضریب نفوذ فعالیت‌های پژوهشی در میان معلمان و دانش‌آموزان نسبت به سه سال گذشته ۱۰ برابر شده است، اما با استانداردهای مطلوب فاصله زیادی داریم.

واگذاری یک فضای آموزشی کم‌نظیر به دانش‌آموزان ایرانی در قطر

کاظمی در پاسخ به سوال ایرنا درباره اقدامات بین‌المللی و سفر اخیر به قطر گفت: این سفر یکی از مهم‌ترین سفرهای ما بود و اتفاقی کم‌نظیر رقم خورد.

کاظمی ادامه داد: دولت و وزارت آموزش قطر یک فضای آموزشی به مساحت یک هکتار و با ارزشی بیش از سه همت را در اختیار دانش‌آموزان ایرانی قرار دادند؛ اقدامی که تقریباً هیچ کشوری انجام نمی‌دهد.

وزیر آموزش و پرورش بیان کرد: علاوه بر واگذاری این فضا، حدود ۵۰۰ میلیارد تومان نیز برای تعمیر، تجهیز و استانداردسازی آن هزینه شده است.

کاظمی ادامه داد: اهمیت این اقدام به حدی بود که وزیر آموزش قطر شخصاً در مراسم افتتاح این مدرسه حضور یافت؛ این اقدام امری که در عرف جهانی معمول نیست که وزیر آموزش یک کشور برای افتتاح مدرسه کشور دیگری شرکت کند، البته در کنار این موضوع، توسعه دیپلماسی آموزشی و روابط دوجانبه آموزشی نیز دنبال شد و نشست‌ها و دیدارهای فشرده و مؤثری برگزار شد. وزیر آموزش و پرورش در پاسخ به سوال ایرنا در خصوص تغییر در ساختار وزارت آموزش و پرورش گفت: درباره تغییرات احتمالی در ساختار وزارتخانه نیز بحث‌هایی مطرح است، اما در حال حاضر اقدام مشخصی انجام نشده و بررسی‌ها ادامه دارد.

لزوم تکیه بر نیروی انسانی متجرب و متخصص

معاون پژوهشی وزارت علوم و تحقیقات در این مراسم اظهار کرد: کشف و درک قوانین حاکم بر جهان نیازمند برخورد علمی و خردورزی است؛ قوانینی که ما از طریق ابزارهای علمی، یعنی دانش و تحقیق، باید بر آن‌ها مسلط شویم.

سید مهدی ابطی با بیان اینکه خداوند با حکمت و عدل، جهان را آفریده است و شناخت قوانین طبیعی، وظیفه و مسئولیت ماست، گفت: تلاش و کوشش، مهم‌ترین ابزار برای تحقق موفقیت است اما نباید صرفاً به دعا کردن بسنده کرد، بلکه باید با تلاش و همت، مسیر زندگی و توسعه را طی کنیم البته این تلاش باید در مسیر صحیح باشد و آن مسیر همان شناخت قوانین هستی است.

وی به تاریخ توسعه جوامع جهان اشاره کرد و گفت: در تمامی سده‌ها، جوامع بر اساس قوانینی که کشف کرده‌اند، پیشرفت کرده‌اند. انقلاب صنعتی اول با اختراع ماشین بخار آغاز شد و کشورهای غربی از آن به سرعت رشد کردند. در انقلاب صنعتی دوم با تولید انبوه و کارخانه‌سازی فاصله آنها با دیگر کشورها بیشتر شد، انقلاب سوم مبتنی بر فناوری‌های الکترونیک و اتوماسیون، فاصله کشورها را بیشتر کرد و اکنون در انقلاب چهارم هستیم؛ انقلابی که بر اینترنت، اشیا، فناوری‌های محاسبات ابری، رباتیک و هوش مصنوعی مبتنی است.

ابطی بیان کرد: پایبندی به بنیان‌های علمی، بستر مناسب و توجه به نیروی انسانی خلاق، کلید موفقیت ما در این حوزه است. سؤال این است که ما چه میزان از این فرصت بهره‌مند هستیم و آیا در فضای آموزش و پژوهش، بستر لازم را داریم؟ معاون وزیر علوم ضمن نگرانی موجود درباره

تکیه بر منابع نفت و معدن کشور به جای سرمایه‌های انسانی خلاق، خاطرنشان کرد: کشورهایی که بر منابع طبیعی تکیه می‌کنند، با گذشت زمان فقیرتر و عقب‌مانده‌تر می‌شوند، در حالی که کشورها و جوامع با تکیه بر نیروی انسانی خلاق، روز به روز ثروتمندتر خواهند شد. وی تصریح کرد: در حال حاضر، ما در معرض یک فرصت بزرگ قرار داریم. انقلاب صنعتی چهارم، انقلاب مهندسی، فناوری و تولید پایدار است؛ اگر بتوانیم در مسیر این انقلاب قرار بگیریم، آینده‌ای درخشان در انتظار کشور است. کلید این کار ارزشمند، آموزش صحیح، پژوهش، و سرمایه‌گذاری بر نیروی انسانی است.

ابطی اظهار کرد: اگر عمر ذخایر نفتی کشور را ۱۲۷ سال ارزیابی کرده و ارزش آن را حدود ۱۰ هزار میلیارد دلار تخمین بزنیم، حدود ۲۵ برابر از ثروت ایلان ماسک بیشتر است اما به واقع تکیه بر ذخایر نفتی و معدنی و عدم حضور در فضای توسعه بین‌المللی و بی‌توجهی به نیروی انسانی باعث می‌شود که کشور متکی به ذخایر معدنی باشد و هر روز کشور فقیرتر شود در حالی که کشوری که مبتنی بر نیروی انسانی باشد هر روز غنی‌تر خواهد شد.

وی بر اهمیت نگاه آینده‌نگران، از نسل سوم و آینده‌ساز کشور خواست تا با تکیه بر علم، تلاش و همت، کشور را در مسیر توسعه پایدار قرار دهند.

مشارکت بیش از ۱۵۹ هزار دانش‌آموز و معلم در جشنواره ملی پژوهش

رئیس پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، پژوهش را شاخص اصلی رشد یا عقب‌ماندگی کشورها عنوان کرد و گفت: ۸۱ هزار دانش‌آموز و ۷۸ هزار معلم در جشنواره ملی پژوهش شرکت کردند.

علی محبی با اشاره به دیدگاه رهبر معظم انقلاب درباره پژوهش افزود: پژوهش رکن اساسی و شاخص رشد یا عقب‌ماندگی است و نبود آن به معنای درجا زدن و فاصله گرفتن از مسیر پیشرفت خواهد بود.

محبی به برخی یافته‌های پژوهش‌های بین‌المللی در حوزه آموزش ابتدایی اشاره کرد و گفت: اگر از ما پرسیده شود عوامل اصلی عقب‌ماندن دانش‌آموزان از تحصیل در دوره ابتدایی چیست، معمولاً به پیش‌دبستان، معلم یا مدرسه اشاره می‌کنیم و برای این بخش‌ها سرمایه‌گذاری و هزینه‌های زیادی انجام می‌دهیم، در حالی که دو عامل اساسی و کم‌هزینه‌تر وجود دارد که بیشترین تأثیر را دارند.

شغل والدین و اعتمادبه‌نفس دانش‌آموزان از عوامل عقب‌ماندگی تحصیلی در دوره ابتدایی

به گفته رئیس پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، شغل و نقش والدین و میزان توجه به آنها در دوره ابتدایی و میزان اعتمادبه‌نفس دانش‌آموزان تأثیرگذار است.

وی ادامه داد: یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد میزان علاقه دانش‌آموزان به مطالعه، علاقه معلمان به شغل خود و زمان آموزش از عوامل مهم دیگر هستند، در کشور ما آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها اولین بخشی است که تعطیل می‌شوند، در حالی که از نظر زمانی نیز نسبت به بسیاری از کشورهای دنیا تعطیلات بیشتری داریم.

محبی گفت: در پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش همه فعالیت‌ها بر اساس یک سند راهبردی انجام می‌شود که متناسب با برنامه هفتم پیشرفت تدوین شده و جایگاه مورد انتظار کشور را مشخص می‌کند.

رئیس پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش درباره سامانه‌های پژوهشی توضیح داد: سامانه سیما که پژوهشکده‌ها در آن مستقر هستند، به‌زودی در سطح استان‌ها نیز فعال می‌شود تا امکان بارگذاری و استفاده از پژوهش‌ها فراهم شود همچنین سامانه جامع اطلاعات علمی در حال تکمیل است تا همه پژوهش‌ها و فعالیت‌های علمی مرتبط با آموزش و پرورش، در گام نخست در سطح ملی و سپس بین‌المللی، در دسترس معلمان قرار گیرد.

